

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING VAN DE BENELUX-VAKBONDEN TER GELEGENHEID VAN 60 JAAR BENELUX

In navolging van de lidstaten, willen ook de Belgische, Nederlandse en Luxemburgse vakbonden (ABVV, ACV, ACLVB, FNV, CNV, VCP, LCGB, OGBL) het zestigjarig bestaan van de Benelux markeren. Het nieuwe Benelux-Verdrag richt zich op uitbreiding van de grensoverschrijdende samenwerking en de Benelux als voortrekker voor Europa.

In lijn met het bevorderen van welvaart en welzijn van de burgers van België, Nederland en Luxemburg door een betere samenwerking, hebben de Benelux vakbonden een gezamenlijke inzet ter verbetering van de arbeidsomstandigheden, de welvaart en het welzijn van burgers en werknemers.

We zijn er immers van overtuigd dat de heropbouw van het Europese sociale model dient te gebeuren door:

- verwezenlijking van eerlijke en inclusieve arbeidsmarkten, en sociale bescherming;
- het vormgeven van de toekomst van het werk op een manier die onzekerheid vermindert en de bescherming van werknemers uitbreidt
- versterking en bevordering van de sociale dialoog op alle niveaus.
- de Europese pijler van sociale rechten te implementeren door middel van betere wetgeving voor grensoverschrijdende zaken en een Social Progress Protocol om opwaartse convergentie in sociaal beleid te stimuleren, en er daarbij tegelijkertijd voor te zorgen dat hoge(re) niveaus van werknemersbescherming in de lidstaten niet onder druk komen te staan (non-regressie), zodat neerwaartse convergentie wordt voorkomen.

In dit licht roepen de vakbonden de Benelux overheden op de samenwerking te intensiveren op sociaaleconomisch vlak en duurzaam klimaatbeleid om gebruik te maken van de mogelijkheid om binnen de Benelux een voorttrekkersrol te vervullen en de sociale vooruitgang te versterken met name ook waar het de strijd tegen fraude en ontwijking, uitbuiting en sociale dumping betreft.

In het onderstaande geven we een korte voorzet voor die onderwerpen waarvoor de Benelux een voorttrekkersrol kan en moet spelen.

Doorgeslagen flexibilisering, preciaire arbeidsconstructies en platformeconomie

Een van de hoofdthema's van de Benelux samenwerking is de interne markt en economische unie. De interne markt veronderstelt een 'level playing field'. Maar zolang een dergelijk 'level playing field' op sociaaleconomisch terrein ontbreekt (en de bestaande regelgeving onvoldoende gehandhaafd wordt), blijven verdienmodellen voor bedrijven en lidstaten over de hoofden van werkenden bestaan.

In de huidige interne markt zien we recordwinsten voor bedrijven, *tax deals*, achterblijvende loonontwikkeling en een neergang in arbeidsvoorwaardelijke bescherming. De arbeidsmarkt verandert mede door fenomenen zoals flexibilisering en digitalisering. Door het voorop stellen van het vrij verkeer van personen, diensten en goederen op de interne markt, zijn nationale maatregelen veelal te beperkt om werknemers te beschermen tegen de race naar beneden in de Europese arbeidsmarkt.

Polen en Hongarije tegen de herziene detacheringsrichtlijn

Recent hebben zowel Hongaarse als de Poolse regering een klacht ingediend tegen de Raad en het Europees Parlement bij het Hof van Justitie van de Europese Unie over de onlangs goedgekeurde herziening van de Detacheringsrichtlijn¹. Er is een aantal juridische argumenten aangevoerd ter onderbouwing van de klacht dat de herziene detacheringsrichtlijn de vrijheid van dienstverrichting op onaanvaardbare wijze zou schenden.²

Mensen zijn geen exportproduct. De Benelux zou niet moeten accepteren dat bepaalde lidstaten de welvaarts kloof in standhouden en hun burgers en werknemers uitbuiten als exportproduct en verdienmodel. Met onze zusterorganisaties in Hongarije en Polen, staan de Benelux bonden voor 'decent work'; voor gelijk werk voor gelijk loon op dezelfde werkplek. Want werknemers die naast elkaar op dezelfde werkplek werken, zijn collega's en geen concurrenten!

Daarom vragen we de Benelux regeringen om stelling te nemen tegen deze acties van de Hongaarse en Poolse overheid, die niet alleen een directe aanval vormen op de uitgangspunten van de democratische rechtsstaat en het beginsel van gemeenschapstrouw, maar ook het beginsel van 'gewoon goed werk' uithollen en sociale dumping tot de norm maken.

De klachten van Hongarije en Polen tonen de politieke impasse tussen de lidstaten over de invulling van de sociale markteconomie. Die sociale markteconomie wordt bedreigd door lidstaten en bedrijven die de goedkoopste arbeidskracht tot een exportproduct te maken. Tegelijkertijd hebben steeds meer mensen meerdere banen nodig om rond te kunnen komen en hebben grote groepen werkenden door flexibele, preciaire arbeidsconstructies geen enkele zekerheid, of perspectief op betere banen.

Daarom roepen de vakbonden de Benelux regeringsleiders op om de doorgeslagen flexibilisering en het opknippen van arbeid in Europa gezamenlijk te bestrijden en te zorgen voor waardig werk in de interne markt. Kwaliteitsvolle banen in een grenzeloze arbeidsmarkt, mag geen lege doos blijven in het Benelux werkprogramma van de komende jaren.

Wij verwachten dat de Benelux lidstaten samen met sociale partners de voortrekker zijn om gezamenlijk schijnconstructies, die arbeid precair maken en tot misbruik leiden, krachtig aan te pakken. Het misbruiken van bestaande constructies en van flexibele arbeidsrelaties via onder andere werken met schijn-zzp'ers en internationale constructies, al dan niet met inzet

¹ C/626/18 Polen en C/620/18 Hongarije.

² <http://www.kormany.hu/en/prime-minister-s-office/news/hungarian-government-contested-amendment-of-posted-workers-directive-before-court-of-justice-of-european-union>

van buitenlandse werknemers, moet met kracht worden tegengegaan. De doorgeslagen flexibilisering moet een halt toegeroepen worden door betere omkadering en strenge voorwaarden, met betere arbeidsomstandigheden in een gezonde werkomgeving. Kwaliteitsvolle arbeid moet het doel zijn.

Europese Arbeidsautoriteit

Met het voorstel van de Europese Commissie tot oprichting van een Europese Arbeidsautoriteit (ELA) wordt een belangrijke stap gezet.

Momenteel werkt 37% van het totale aantal EU-grensarbeiders in de Benelux en in de omliggende regio's. Er werken 35.000 Belgische inwoners in het Groothertogdom Luxemburg, terwijl 37.000 inwoners van België dagelijks de grens oversteken om in Nederland te gaan werken. Ook zijn er 12.000 Nederlandse en een duizendtal Luxemburgse inwoners in België aan de slag. De Benelux is op het gebied van grensoverschrijdende arbeidsmobiliteit onmiskenbaar een 'hotspot' in Europa.

De nood aan een betere coördinatie op vlak van sociale zekerheid en het tegengaan van grensoverschrijdende fraude is absoluut.

Vakbonden kennen de veelheid van misbruik constructies als geen ander. Wij kunnen voorbeelden en zaken aanleveren om op deze manier gezamenlijk ertoe bij te dragen dat grensoverschrijdende ketens van fraude, misbruik en uitbuiting zo snel mogelijk tot het verleden behoren.

Openbaarheid van inspectierapporten is een vereiste om een ieder duidelijk te maken dat oneerlijke concurrentie, fraude en uitbuiting niet getolereerd worden. Ook veelplegers moeten bekend zijn anders maakt één rotte appel in de mand, maakt immers al het gave fruit te schand.

Onder het Oostenrijks voorzitterschap is er binnen de Raad van ministers in Europa gekomen tot een algemene oriëntatie voor de inrichting van de Europese Arbeidsautoriteit. De komende maanden moet er vanuit alle Europese instituties goed samengewerkt worden om de Europese Arbeidsautoriteit in 2019 van start te kunnen laten gaan. De Benelux moet eensgezind op Europees vlak ijveren voor een spoedige oprichting van de Arbeidsautoriteit.

Uitbreiding grensoverschrijdende samenwerking

De inspectiediensten in Luxemburg, België en Nederland hebben al enige gezamenlijke controles uitgevoerd. Arbeidsmarktfraude houdt zich namelijk bij uitstek niet aan grenzen. Uitwisseling van gegevens, delen van analyses en intensieve contacten leiden tot opsporing van overtredingen.

Al in 2016 was er een gezamenlijke inspectie van een grensoverschrijdend uitzendbureau in de bouwsector. Onlangs werd er een gezamenlijke weginspectie in Hazeldonk (grenspost Nederland-België langs de E19) gehouden waarbij het vrachtvervoer werd gecontroleerd op naleving van de rij- en rusttijden en fraude met de tachograaf. In mei dit jaar werden gezamenlijke controles uitgevoerd bij een Belgisch bouwbedrijf, waar Nederlandse werknemers tegen dumprijzen aangetroffen werden.

Natuurlijk zijn de vakbonden ingenomen met een dergelijke samenwerking, maar we roepen op tot een beter gebruik van onze expertise: vakbonden weten als geen ander waar kwaadwillende bedrijven regelgeving ontduiken. Ook zijn wij belangrijke stakeholders in het identificeren van slachtoffers van mensenhandel en uitbuiting.

Zolang regelgeving niet effectief gehandhaafd kan worden in een grensoverschrijdende situatie, blijven kwaadwillende bedrijven profiteren van deze lacune. Intensivering van de samenwerking tussen nationale inspectiediensten, met betrokkenheid van vakbonden kan het verschil maken in de strijd tegen fraude, uitbuiting en sociale dumping. Wij kunnen voorbeelden

en zaken aanleveren om op deze manier gezamenlijk ertoe bij te dragen dat grensoverschrijdende ketens van fraude, misbruik en uitbuiting zo snel mogelijk tot het verleden horen.

In de gezamenlijke Beneluxverklaring van 2014, eisten de vakbonden al de oprichting van een “sociale Europol”, d.w.z. een handhavingsinstantie die bevoegd is voor het vervolgen van detachingsmisbruiken buiten de nationale grenzen van een lidstaat. De vakbonden signaleerden destijds al dat het noodzakelijk is om concrete procedures vast te stellen om nationale inspectiediensten te verplichten tot samenwerking, opdat ze hun taak kunnen uitvoeren met voldoende kennis van de toepasselijke wetgeving en met gecoördineerde middelen ter bestrijding van oneerlijke concurrentie. Dit “sociale Europol” lijkt er met de Europese Arbeidsautoriteit nu te komen.

Voor een billijker en meer geharmoniseerd fiscaal beleid

Wij eisen een concrete inzet van de Benelux lidstaten voor krachtige en bindende maatregelen om de belastingontwijking, -ontduiking of fraude te bestrijden. Belastingparadijzen moeten afgeschaft worden alsook brievenbus constructies die tot minder belasting inkomsten in het buitenland leiden. De Benelux zou de race naar beneden met betrekking tot het verlagen van de vennootschapsbelasting en fiscale douceurtjes tegen moeten gaan, met name door zich in te zetten voor een gemeenschappelijke geconsolideerde heffingsgrondslag voor de vennootschapsbelasting. Verschijnselen als corruptie, zwartwerk en speculatie moeten eveneens bestreden worden.

Een sociaal en rechtvaardige energietransitie

De vakbonden eisen een ambitieus klimaatbeleid in combinatie met sociale rechtvaardigheid! Dit betekent het creëren van duurzame kwaliteitsbanen in groene technologieën en het toerusten van werknemers daartoe, inclusief het bieden van sociale bescherming voor degenen die deze transitie niet kunnen meemaken.

Afsluiting

Vakbonden hebben als geen ander inzicht in het functioneren van de arbeidsmarkt. Voor waardig werk in een grenzeloze Benelux arbeidsmarkt, is een goede betrokkenheid van de Benelux bonden daarom in ieder geval noodzaak. Wij hebben hoge verwachtingen inzake de rol die wij allen als Benelux-partners kunnen spelen. Een goed sociaal overleg, sterke sociale partners en overheden die gelijk werk voor gelijk loon tot een realiteit willen maken, kunnen het verschil maken en als voorbeeld dienen voor de overige EU lidstaten.

Graag gaan wij hierover het gesprek aan.

Hoogachtend,

Han Busker (Voorzitter) en Tuur Elzinga (Vicevoorzitter), voor FNV

Arend van Wijngaarden (Voorzitter), voor CNV

Nic van Holstein (Voorzitter), voor VCP

Marc Leemans (Voorzitter) en Marie-Hélène Ska (Algemeen secretaris), voor ACV

Robert Vertenueil (Voorzitter) en Miranda Ulens (Algemeen secretaris), voor ABVV

Mario Coppens (Voorzitter) en Olivier Valentin (Nationaal secretaris), voor ACLVB

André Roeltgen (Voorzitter), voor OGBL

Patrick Dury (Voorzitter), voor LCGB

Contactpersonen :

Marjolijn Bulk (FNV) - marjolijn.bulk@vc.fnv.nl

Hester Houwing (CNV) - h.houwing@cnv.nl

Catelijne Muller (VCP) ccimuller@kpnmail.nl

Thomas Miessen (ACV) - thomas.miessen@acv-csc

Sophie Grenade (ABVV) - Sophie.GRENADE@fgtb.be

Jean-François Wansart (ACLVB) - jean-francois.wansart@cgsfb.be

Véronique Eischen (OGBL) - veronique.eischen@ogbl.lu

Paul De Araujo (LCGB) - pdearaujo@lcgb.lu